

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Quæstio VII. De Interdicto, & Cessatione a Divinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

Q U Æ S T I O VII.

De Interdicto, & Cessatione a Divinis.

Quæremus primo; Quid, & Quotuplex sit Interdictum? Secundo; quoniam ejus effectus? Tertio, quam ob causam feratur? A Quo, & erga Quos? Quarto, de ejus violatione, ac de participatione cum personis interdictis. Quinto, de ejusdem ablatione; Demum, de cessatione a Divinis, quæ Interdicto perfimilis est.

ARTICULUS I.

Quid, & Quotuplex sit Interdictum?

- I. Per hanc censuram prohibentur omnia divina Officia, nonnullorum Sacramentorum administratio, & Ecclesiastica sepultura. In quo differat ab aliis censuris Interdictum.
- II. Interdictum aliud est Personale, aliud Locale; & utrumque subdividitur in Generale, & Particulare; necnon in latum ab homine, & latum a jure.
- III. Personale Interdictum non trahit locale, nec e converso, nisi forte per accidens.
- IV. Interdictum locale ab omnibus omnino servari debet; esto possit Episcopus ferens hanc censuram etiam ad aliquos effectus illam suspendere, aut tollere.
- V. Civitate interdicta intelliguntur etiam interdicta loca Religiosorum, Suburbia, & Aedificia continentia.
- VI. Ex vi Interdicti personalis generalis quam Personam obligentur, & quenam excipiantur? Interdicto dumtaxat Clero, probabiliter non intelliguntur interdicta Persona religiosa.

I. **Q**uæritur primo; Quid veniat nomine Interdicti?

Respondeo, Interdictum esse *Censuram Ecclesiasticam, qua prohibentur omnia divina officia, nonnullorum Sacramentorum administratio, & Ecclesiastica sepultura.* Ita communiter Doctores; Unde fit, convenire Interdictum cum reliquis censuris in hoc, quod privet quibusdam bonis spiritualibus; Differt tamen ab iis, quia Excommunicatio privat Sacramentis, necnon divinis officiis, &c. quatenus continent sacram communicationem cum fidelibus; Suspendio privat spiritualibus bonis, quatenus proveniunt ex potestate clericali, quæ per censuram impedita est: at Interdictum privat iisdem, quatenus continent participationem quandam, & dispensationem rerum sacrarum, quas Ecclesia justis de causis prohibet etiam aliquando innocentibus.

II. **Q**uæritur secundo; Quotuplex sit Interdictum?

Respondeo, dividi primo in Personale, & Locale. Illud afficit immediate personam, prohibendo illi ubicumque sit participationem prædictarum functionum sacrarum: Locale vero afficit immediate locum, prohibendo ne in eo Sacra illa functiones fiant; Quando tamen tam locus, quam incolæ interdicuntur, tale Interdictum dicitur mixtum, complectens utrumque, Locale, & Personale.

Sub-

Subdividitur utrumque in Generale, & Particulare. Primo itaque Interdictum Personale generale respicit communitatem aliquam, puta Civitatem, familiam, Collegium, Clerum, Capitulum, exercitum, &c., in quantum sunt unum corpus politicum, & constringit etiam innocentes, nisi eximantur. Secundo Personale particulare, seu speciale respicit Personas particulares, vel nominatim, verbi gratia, Episcopum, Governatorem, &c., vel in genere interdicens, verbi gratia, omnes, qui tale facinus commiserunt; in quo casu personæ particulares, quamvis ignotæ, interdiciuntur, in quantum personæ particulares sunt, & non in quantum sunt membra corporis politici. Tertio Interdictum locale generale est, quo interdicitur locus, qui a pluribus habitationibus occupatur, ut Regnum, Provincia, Diocæsis, Civitas, Oppidum, necnon Parochia, quæ plures sub se Ecclesias habeat, aut Villa. Quarto Interdictum particulare locale respicit certum locum Sacrum, unum, vel plures, verbi gratia, Ecclesiam, aut Ecclesias parochiales; quo nomine comprehenduntur etiam Cappellæ, & Cæmeteria contigua: Quemadmodum nomine Civitatis intelliguntur etiam suburbia, licet ad alterius jurisdictionem sive temporalem, seu Ecclesiasticam spectent, ut sunt Ecclesiæ regularium, & Equitum Sancti Joannis, ex cap. *Si Civitas, de sententia excommunicat. in 6.* tum quia, ut notant Laym., & Avil., accessorium sequitur conditionem principalis; tum quia alioqui parvifera Interdictum, si populus possit divina peragere in suburbis: Et idem dicas ex Avil. de *Ædificiis continentibus*, seu propinquis Civitati, nisi a Civitate distent per aliquod milliare, ex Sylvest. Præterea Interdictum locale generale, & particulare illud etiam habent discrimen, quod

interdicta, verbi gratia, Civitate, neque intra, neque extra Civitatis Ecclesias licitum est divina celebrare: Contra vero interdicta, verbi gratia, una, aut omnibus Ecclesiis Civitatis, licitum est extra tales Ecclesias in aliis Oratoriis ea celebrare.

Dividitur deinde Interdictum in Totale, & Partiale: Illud comprehendit omnes effectus Interdicti; hoc vero solum aliquos; ut si quis tantum interdicitur a Sacramentorum susceptione, vel ab ingressu Ecclesiæ, vel ab Ecclesiastica sepultura.

Dividitur tertio in Latum ab homine, & Latum a jure. Demum in latum tanquam censuram, seu ut pœnam medicinalem ob contumaciam respectu Ecclesiæ præcipientis, & in latum ut puram pœnam vindicativam peccati præteriti.

III. Dubium est primo; An posito Interdicto locali censeatur simul positum personale? Aut e converso posito Interdicto personali Communitatis censeatur positum locale?

Respondeo negative cum communi apud Laym., & Hurt. diff. 3. Quare posito Interdicto locali etiam generali, verbi gratia, interdicta Civitate non sunt interdicta personæ Civitatis, nisi tantum illæ, ob quarum culpam positum est Interdictum locale, ex cap. *Si sententia, de sententia excommunicat. in 6.*; reliquæ vero possunt extra locum interdictum interesse Divinis. Eodem modo posito Interdicto personali generali non censeatur locus interdictus, ut communiter docent cum Con., Suar., Hurt. contra Covar., & Henr.; si cum unum non trahat alterum. Quare interdicto populo alicujus Urbis, possunt Clerici, qui non sunt interdicti, celebrare divina officia in Ecclesiis, etiam januis apertis, & pulsatis campanis, ut possint confluere alienigenæ, qui non sunt cives, sed vel negotii, verbi gratia,
vel

vel studiorum causa ibi commorantur; Nisi aliquando per accidens id non liceat, quia scilicet interdicti non possunt aliter a templo excludi. Ubi advertet, quod interdicta aliqua communitate, si quis desinat esse membrum illius communitatis, verbi gratia, per mutationem domicilii, desinit esse interdictus, si causam illi sua culpa non dederit; sicut e contra, si quis fiat de novo membrum communitatis interdictae, tunc incipit ligari Interdicto talis communitatis, ut notant Laym., & Ayil.

IV. Dubium est secundo; A quibusnam servari debeat Interdictum locale?

Respondeo, ab omnibus omnino, etiam ab Exteris, a Religiosis, ab Innocentibus, ab ipsomet terente Interdictum; quia haec non est prohibitio facta personis directe, sed est privatio divinorum officiorum loco imposita, & talis obligatio nascitur a jure communi, cui ferens Interdictum derogare non potest: Solum potest, qui Interdictum tulit, illud suspendere, vel tollere, aut simpliciter, aut ad aliquos effectus, & sic potest ipse divina officia celebrare.

V. Hic autem advertet, quod interdicta Civitate intelliguntur interdicta non solum loca Religiosorum, suburbia, & aedificia continentia, ut diximus; sed etiam Ecclesia Cathedralis, ut communiter docent contra Escob., Covar., & Henr., aliter enervaretur vis Interdicti: Sic Interdicta Diocesi intelligitur Civitas interdicta, & interdicta aliqua Ecclesia intelliguntur interdicta ejus Cappellae, & Cimetarium: Contra vero interdictis Cappellis non intelligitur interdicta Ecclesia, & interdictis ab Ordinario omnibus Ecclesiis Civitatis per Interdictum speciale, non intelliguntur interdicta Ecclesiae exemptae Religiosorum; quia haec ab Ordinario interdici

non possunt per Interdictum speciale, sed solum per generale.

VI. Dubium est tertio; Quinam obligentur per Interdictum personale generale?

Respondeo, interdicto populo, vel alia communitate, interdictas esse omnes personas talis communitatis, etiam innocentes, etiam habitantes in suburbiiis, (modo sui juris non sint, nec habeant honores, & onera distincta) etiam Marchiones, Duces, &c., si censeantur esse de tali populo.

Primo tamen excipiuntur Episcopi, si non fiat de iis expressa mentio, ex cap. *Qui periculosum*, de *sententia excommunicationis in 6.*

Secundo, Clerici, & a fortiori Regulares; quia nomine populi non veniunt Ecclesiastici; Notat tamen Bonac., quod si aliqua familia interdicatur, etiam Clerici illius familiae sunt interdicti; quia tale Interdictum est speciale relate ad omnes personas talis familiae.

Tertio, Infantes, & Amentes, quippe incapaces obligationis; quamvis non debeant sepeliri in loco Sacro, ut dicemus, cum haec obligatio cadat in eos, qui sepeliunt.

Quarto, Exteri, qui studiorum, vel negotiorum causa ibi habitant, etiam si longo tempore; quia non censentur membra talis communitatis, juxta satis probabilem opinionem.

Quinto, qui per mutationem domicilii desinunt esse illius populi.

Sexto, qui habent duplex domicilium, alterum in loco interdicto, alterum in non interdicto; quando non habitant in loco interdicto, si non dederint causam Interdicto.

Septimo, qui tulit Interdictum; quamvis enim subjiciatur Interdicto locali, non tamen personali generali, cum non possit seipsum punire: Quod si Interdictum feratur in Clerum, probabiliter non comprehenduntur Religiosi,

giost, ut diximus quæst. super. art. 2. cum Pal., & Avil.; Nec comprehenduntur Clerici, qui solum habent privilegium Canonis, & non fori; cum hi reputentur sæculares.

ARTICULUS II.

De Effectibus Interdicti.

- I. Nonnisi tres sunt effectus Interdicti, Privatio aliquorum Sacramentorum, omnium Divinorum, & Ecclesiastica Sepultura. Plura tamen in cap. Alma Mater permittuntur.*
- II. Quanam Sacramenta vi Interdicti prohibeantur?*
- III. Qui privilegio gaudet audiendi Missam tempore Interdicti, num die festo teneatur illam audire?*
- IV. Quanam dicantur Divina officia tempore Interdicti vetita?*
- V. Quanam possint tempore Interdicti Divinis officiis, quæ permittuntur, interesse? Num infantes? Num Clerici conjugati? Num familiares eorum, qui privilegio gaudent?*
- VI. Ecclesiastica sepultura quibusnam, & quando per Interdictum prohibeatur?*
- VII. Num possit Ecclesiastica sepultura dari Interdicto, aut Suspensio ab ingressu Ecclesia? Et quid interest inter Suspensionem, & Interdictum ab ingressu Ecclesia?*
- VIII. Interdictus nominatim denunciatus non privatur usu jurisdictionis in foro externo.*
- IX. Num sit invalidum, an solum illicitum Sacramentum Pœnitentiæ ab Interdicto administratum?*

TRes sunt, ut diximus, Interdicti effectus, Privatio aliquorum Sacramentorum, omnium officiorum Divinorum, & Ecclesiastica sepultura. Bonifacius VIII. jure novo in cap. *Alma Mater* tria indulgit

tempore Interdicti, (videlicet localis generalis, ut patet ex contextu) quæ jure antiquo erant prohibita. Primum circa Sacramentum Pœnitentiæ, quod possit ministrari omnibus, qui non dederunt causam culpabilem Interdicto; vel qui suo consilio, auxilio, aut favore non concurrerunt ad delictum, propter quod lata est sententia Interdicti; Istitis tamen solum in articulo mortis permittitur Sacramentum Pœnitentiæ. Secundum, quod possint celebrari missæ, & alia divina officia a Clericis in singulis Ecclesiis, (quo nomine ex Bonac. veniunt etiam hospitalia erecta auctoritate Episcopi, & Oratoria privata approbata ad missas in iis celebrandas) necnon in monasteriis; sed januis clausis, voce submissa, non pulsatis campanis, exclusis laicis non habentibus privilegium, exclusis etiam excommunicatis, ac interdictis, scilicet denunciatis, cum hos tantum excludere teneamur, ut notat Pal. Qui tamen si nolint exire, non proinde tenetur Sacerdos omittere Sacrum, ut putant Suar., & Laym., cum non sit eadem ratio de excommunicato, ac de interdicto denunciato. Tertium, quod in quatuor festivitibus præcipuis anni, videlicet Natalis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis Beatæ Virginis, possint officia celebrari solemniter januis apertis, alta voce, pulsatis campanis, & interdictis admissis, dummodo altari non appropinquent, qui dederunt causam Interdicto, idest, ut exponit Suar. disp. 14. sect. 1., dummodo non communicent, nec ab iis oblationes accipiantur.

Hoc privilegium extendit Martinus V. ad festum Corporis Christi Domini; & Eugenius IV. ad totam ejus octavam; Et Leo X. extendit ad festum Conceptionis Beatæ Virginis, & ad ejus octavam, ut notat Avil. part. 5. disp. 4. sect. 2. ex Sylvest., Henr. cap.

cap. 47. nūm. 4., & aliis. Porro festum Paschæ, & Pentecostes incipit a Missa Vigiliæ, quia in earum Vigiliis missa fit de ipsis festiuitatibus per anticipationem: Alia vero festa incipiunt a primis vesperis, & desinunt non in secundis vesperis, ut aliqui putant, sed in completorio festi, cum hoc pertineat ad celebritatem illius diei. Pal., Avil., Con., Hurt. putant, festum Natiuitatis, Paschæ, & Pentecostes includere sequentes dies festivos; quamvis aliqui cum Glossa dicant durare primo tantum die. Præterea Gregorius IX. in cap. *Permittimus*, de *sententia excommunicat.* in Interdicto locali, siue generali, siue speciali concedit Clericis, Pastoribus (idest Parochis, qui id aliis committere possunt) semel in hebdomada celebrare ad conficiendam Eucharistiam pro infirmis, seruatim conditionibus præscriptis in dicto cap. *Alma Mater*. Permittitur etiam in cap. *Quod in te*, de *Pœnit.*, & *Remission.*, quod in Ecclesiis Collegiatis officium diuinum a Clericis binis, vel ternis peragatur, non cantando, sed legendo sub iisdem conditionibus.

II. Quaritur nunc primo; Quænam Sacramenta prohibeantur per Interdictum?

Respondeo, prohiberi omnium Sacramentorum administrationem, & perceptionem, exceptis casibus in iure expressis, quos mox subiiciemus percurrendo per singula Sacramenta.

Primo itaque excipitur Baptismus, qui omnibus ministrari potest cum solitis solemnitatibus; quamvis non a persona specialiter interdicta, nisi privatim in casu necessitatis.

Secundo excipitur Confirmatio, quæ baptismo est affinis, & illius quasi complementum: Quare omnibus pariter ministrari potest, & ideo potest confici Chrisma etiam in loco specialiter interdicto.

Tertio excipitur Sacramentum Matrimonii, quod in loco interdicto non solum a persona generaliter, sed etiam a specialiter interdicta celebrari potest, ut putant Pal., Hurt. contra Bonac., Ugolin., Sayr., & alios: Etenim matrimonium non cadit sub hac prohibitione, cum non sit res pure spiritualis; sed sit quidam humanus, & politicus contractus, cui ex institutione Christi Domini ratio Sacramenti est annexa; nullus autem contractus humanus tempore Interdicti prohibetur; Verum tamen est, quod notarunt Navar., & Sanch. contra nonnullos, benedictiones nuptiales tempore Interdicti non licere, nisi in festiuitatibus, in quibus permittuntur diuina officia.

Quarto, circa Extremam unctionem, certum est ex cap. *Quod in te* citato, neque recipi, neque ministrari posse in Interdicto siue locali, siue personali: Utrum autem Mendicantibus moribundis Extrema unctio conferri possit? Consulantur eorum privilegia: Quando autem infirmus nullum aliud Sacramentum recipere possit, probabile est, posse hoc illi ministrari ex præsumpta Ecclesiæ voluntate, ut docent Laym., Pal., & alii.

Quinto, nullum Ordinis Sacramentum conferri, aut recipi potest in loco interdicto, aut Clericis etiam generaliter tantum interdictis: Prima autem tonsura cum non sit Sacramentum, sed sacramentale, prohibetur solum, in quantum per Interdictum prohibentur diuina officia, ut dicemus quæst. sequenti.

Sexto, Sacramentum Pœnitentiæ conceditur, ut diximus, iure nouo in cap. *Alma Mater*, omnibus, præterquam iis, qui causam dederunt Interdicto, excepto mortis articulo; immo istis neque in articulo mortis Sacramentum Pœnitentiæ, neque extra mortis articulum Confirmatio mini-

strari potest, nisi præstiterint prius satisfactionem: Quam si dare non possent, debent prius præstare cautionem pignoratitiam, aut fidejussoriam, aut saltem juratoriam. Sacramentum autem Pœnitentiæ administrari potest a persona generaliter, non tamen a specialiter interdicta; cum huic quælibet administratio Sacramentorum prohibeatur extra casum necessitatis: Quamvis si administraretur, valide administraretur, ut notarunt Bonac., Pal., & Filliuc.

Septimo, Eucharistia permittitur solum in articulo mortis cum solita solemnitate, & comitatu; non tamen specialiter interdictis, nisi cum conditionibus supradictis: Extra mortis vero articulum, ne innocentibus quidem generaliter interdictis permittitur Eucharistiæ susceptio; pro iis enim sola Missæ celebratio conceditur in cap. *Alma Mater*. Clericis tamen, & Religiosis communionem licere, etiam posito interdicto locali speciali, docet Escob. in summ. cap. 4. ex Tolet.

Præterea probabilis est, quod docent Suar. disp. 33. sect. 1., Pal. contra Bonac., & alios, quod hi, qui causam Interdicti non dederunt, nec sunt specialiter interdicti, possint Eucharistiam recipere in illis festivitatibus exceptis; Nam in cap. *Alma Mater* tantum excluduntur, qui causam Interdicti dederunt, & specialiter interdicti. Præterquamquod hoc privilegium administrandi in iis festivitatibus Eucharistiam habent fere omnes Religiosi ex suis privilegiis: Si quis tamen vellet oppositam sententiam sustinere, non teneretur præcepto communionis in Paschate; sicuti quia non permittitur Missa die festo tempore Interdicti, nemo tenetur ad illam audiendam.

III. Rogabis: An qui ex privilegio possit tempore Interdicti missam audire die festo, aut communicare in

Pars VIII.

Paschate, ad id teneretur?

Respondet affirmative Bonac. hic punct. 4. cum Henr. contra Avil., & Con.; Sicut qui in carceribus detentus obtinet a Judice facultatem audiendi missam, tenetur illam audire; cum cesset impedimentum, a quo excusabatur. Avil. tamen part. 5. disp. 4. sect. 2. putat, solum Religiosos, & Clericos, qui secundum jus commune eximuntur ab Interdicto, ad id teneri; non tamen habentes privilegium; cum nemo teneatur uti privilegio suo. Quod confirmat, quia si diceretur missa in tali distantia, ut non comprehenderetur in continentia mœniorum, quamvis non sit tanta, ut deobligaret homines ab audienda missa, si non esset Interdictum, non tenerentur tamen homines illuc ire ad missam audiendam tempore Interdicti. Ad rationem in contrarium respondet, impedimentum carceris esse impedimentum ipsius personæ; sicuti impedimentum infirmitatis; unde eo cessante datur obligatio audiendi missam: Econtra in casu nostro impedimentum est ipsius juris deobligantis a missa audienda, & dantis privilegium aliquibus personis; quæ tamen cum non teneantur uti privilegio, non tenentur missam audire tempore Interdicti. At Clerici, & Religiosi tenentur audire missam, quia in Interdicto non includuntur; unde non habent privilegium, sed obligationem audiendi missam.

IV. Quæritur secundo; Quid veniat nomine Divinorum officiorum, quæ per Interdictum prohibentur?

Respondeo cum communi apud Suar., Bonac., & alios, Divinorum officiorum nomine intelligi quæcumque sunt in Ecclesia a Ministro Ecclesiastico, seu a persona consecrata, vel deputata ad illud; sive quæcumque a solis Clericis ex institutione Christi, vel Ecclesiæ fieri permittuntur; ut

V. sicut

sunt sacrificium missæ, horæ Canonicae, officium Beatæ Virginis cum Psalmis, & litanis in loco ad id deputato cum sua solemnitate; unde etiam monialibus tempore Interdicti id prohibetur; Et universim omnia Sacramentalia prohibentur, seu omnia, quæ ad solemnem ritum Sacramentorum spectant, vel immediate, vel præparatorie, vel consecutive; ut solemnis benedictio nuptiarum jam celebratarum, benedictio templi, vasorum, & vestium sacrarum, candelarum in die Purificationis, & ramorum in die Palmarum, fontis baptismalis, aquæ lustralis, Chrismatis, altaris consecratio, fusio aquæ cum Asperges, solemnis benedictio Episcopi, professio solemnis in Religione, litanæ processionaliter recitatæ, collatio primæ tonsuræ, &c. Contra tamen permittuntur, quæ non requirunt personam Ecclesiasticam ad ea deputatam; cum non censeantur officia Ecclesiastica communia, sed privata; ut benedictio mensæ, oratio pro itinere, adoratio Crucis die Parasceves, sine tamen orationibus ab Ecclesia pro eo actu institutis, quæ dicuntur officia illius diei. Permittitur pariter salutatione Angelica dici solita statutis horis diei, concio, lectio sacra, litanæ in Ecclesia, vel extra Ecclesiam cantatæ, dummodo non canantur solemniter, idest cum superpelliceo, & cum, Dominus vobiscum. Recitari etiam potest confessio generalis; quia hæc omnia etiam a laicis fieri solent: potest etiam, qui ad officium tenetur, recitare illud cum sociis, modo non ita recitent, ut publicam orationem facere videantur.

Cum autem Divina officia non permittantur, nec permittitur pulsatio campanæ ad convocandos Sacerdotes ad missas celebrandas; immo aliqui putant, neque licitum esse uti tintinnabulo ad Sanctus, & in missæ elevatio-

ne, sed tabula cum matraca, seu tuba; quorum tamen sententiam non sequor, cum tintinnabulum non pulsetur ad populum convocandum, sed ad excitandum illum ad Christi adorationem; & ideo omnes docent, licitum esse pulsare campanas in solita salutatione Angelica, vel ad indicandam populo festivitatem alicujus diei, vel ad Eucharistiam comitandam, aut ad concionem, &c., cum hoc non sit ad Divina officia convocare.

V. Dubium est; Quinam possint tempore Interdicti localis generalis admitti ad Divina officia, quæ permittuntur in cap. *Alma Mater* singulis Ecclesiis, & Monasteriis sive virorum, sive mulierum, januis clausis, voce submissa, & non pulsatis campanis?

Respondeo cum Bonac. punct. 3., posse admitti Primo amentes, & infantes; quia cum careant usu rationis, non sunt capaces præcepti, & obligationis, nec possunt Divinis officiis moraliter interesse; Et ideo putat Henr., non esse peccatum admittere infantem ad Claustrum Monialium; quanvis in Trident. sess. 24. cap. 5. feratur excommunicatio in ingredients Claustra Monialium. Secundo admitti possunt Clerici non conjugati, dummodo non sint excommunicati, aut specialiter interdicti, nec dederint causam Interdicto; cum enim Divina officia permittantur, & hæc a Clericis celebrentur, permittitur consequenter Clericos ad ea admittere. Admitti etiam possunt propter eandem rationem Clerici conjugati, si sint addicti alicui Ecclesiæ, vel ministerio Sacro; aliter reputantur tanquam laici; quamvis, si gestent habitum, & tonsuram, gaudeant privilegio Canonis, & fori. Contra tamen non possunt admitti Primo excommunicati, & interdicti, videlicet nominatim denunciati, ut supra notavimus, quia istos

istos tantum tenemur vitare. Secundo laici non habentes privilegium, ut docent communiter Doctores cum Suar., Avil., quia aliter frustra claudenda essent janua ad Divina celebranda.

Dubium est secundo; An qui tempore Interdicti habet privilegium assistendi Divinis officiis, possit secum adducere familiares?

Respondeo cum communi affirmative; dummodo causam non dederint Interdicto: Familiares autem dicuntur domestici, qui sunt de ejus familia, & eum solent comitari; atque adeo non solum uxor, filii, &c., sed etiam famuli, qui continue in ejus familia assistunt sustentati ejus sumptibus. Quod si quis famulorum, qui illum comitari solent, sit absens, aut infirmus, potest alter substitui: Isti tamen non possunt sine domino ad Divina officia admitti.

VI. Queritur tertio; Quibus, & quando prohibeatur Ecclesiastica sepultura?

Respondeo, quodvis Interdictum sive personale, sive locale privare Ecclesiastica sepultura tam personas, quam locum, ita scilicet ut in loco interdicto non possit sepeliri cadaver in Ecclesia, aut in Cæmeterio benedicto, nec in loco ubi Divina peraguntur, nec cum pompa funerali; Si tamen Interdictum sit locale, possunt in alio loco sacro non interdicto sepeliri personæ, quæ non dederunt causam Interdicto, nec sunt nominatim denunciatae; cum nullum extet impedimentum neque ex parte personæ, neque ex parte loci non interdicti: Non possunt tamen in loco sacro interdicto sepeliri, ne infantes quidem, & amentes; quia quamvis non extat impedimentum ex parte personæ, extat tamen ex parte loci interdicti: Quare sepeliri debent in campo, aut in Cæmeterio ab Episcopo

deputato, non tamen benedicto.

Notat tamen Laym. ex Suar., Con., & aliis contra Sa, & Escob. in summ. cap. 4., in Interdicto generali satis esse, ut tota communitas sit denunciata, ut singula ejus membra teneamur vitare relate ad officia Divina, & Ecclesiasticam sepulturam; cum sit moraliter impossibile omnes nominatim denunciari. Si tamen in loco sacro sepeliantur, non eatenus sunt exhumandi; Immo econtra qui tempore Interdicti in loco non sacro sepeliuntur, elapso Interdicto, exhumandi sunt, & in loco sacro sepeliendi.

A prædicta regula excipiuntur Primo Clerici, qui si non dederunt causam Interdicto, sicut possunt officia Divina celebrare januis clausis, ita possunt eodem modo in loco sacro etiam generaliter interdicto sepeliri; & in quatuor illis festivitibus possunt etiam cum pompa funerali: Nominem autem Clericorum veniunt etiam Religiosi, Moniales, & Clerici conjugati addicti servitio alicujus Ecclesiæ: Secundo excipiuntur laici, qui habent privilegium assistendi Divinis officiis; tum quia quibus communicamus vivos, possumus etiam mortuis communicare; tum etiam quia, si conceditur iis assistere Divinis officiis, quod est principale, conceditur pariter Ecclesiastica sepultura, quæ est accessorium: Tertio propter eandem rationem puto cum Bonac., Henr., Sylvest. contra Suar., Con., Avil., quod possint etiam laici in quatuor illis festivitibus sepeliri in loco sacro publice; quamvis enim Ecclesiastica sepultura non sit Divinum officium, tamen quibus conceditur, quod est principale, intelligitur etiam illud accessorium concedi.

VII. Rogabis; An interdictus ab ingressu Ecclesiæ possit in loco sacro sepeliri?

Respondeo, ex cap. *Is cui*, de *sententia excommunicat.* in 6. quod si dederit signa contritionis, possit absolvi, & in loco sacro sepeliri; secus vero non possit. Quid autem significet, aliquem esse interdictum ab ingressu Ecclesiae, & utrum talis censura sit dicenda suspensio, an vero Interdictum? diximus quaest. super. art. 4.

Notandum hic solum ex Avil. disp. 4. dub. 5., & Henr., per suspensionem ab ingressu Ecclesiae solos Clericos ligari; per Interdictum vero ab Ecclesiae ingressu ligari etiam laicos, ne officiis Divinis intersint. Praeterea talis suspensio ferri non potest pro culpa aliena; potest vero tale Interdictum ferri; Et ideo aliquando in jure haec censura vocatur suspensio ab ingressu Ecclesiae, aliquando vero Interdictum.

VIII. Quæritur quarto; An Interdictus privetur usu jurisdictionis exterioris?

Respondeo cum Bonac., Avil., & aliis communiter negative; cum hoc non includatur in triplici effectu assignato Interdicti. Quare Interdictus, etiam nominatim denunciatus poterit excommunicare, & absolvere in foro exteriori, etiam cum solemnitate, tam intra, quam extra Ecclesiam. Sacramentum vero Pœnitentiæ ministrare non potest, cum hoc includatur intra Divina officia, quæ per Interdictum prohibentur.

IX. Utrum autem Sacramentum Pœnitentiæ ab interdicto ministratum sit solum illicitum, an etiam invalidum? Disputant Doctores. Bonac. putat, esse solum illicitum, sicuti si ab irregulari ministraretur. Suar. tamen censet, fore invalidum, quia Interdictum privat rebus Divinis, quantum potest.

ARTICULUS III.

Quam ob causam? A Quo? Et erga Quos ferri potest Interdictum?

- I. *Interdictum personale speciale* presupponit culpam propriam; secus vero *Interdictum generale*, sive personale, sive locale.
- II. *Innocentes per Interdictum generale non puniuntur*, sed solum Ecclesia ob justam sui defensionem subtrahit illis suum ministerium.
- III. *Interdictum generale* prærequirit gravem culpam. Et probabilius etiam *Interdictum speciale personale*, nisi sit *partiale*.
- IV. *Interdictum generale*, ac *speciale locale* imponi nequit ob debitum pecuniarium; potest tamen ob id imponi *Interdictum speciale personale*, non secus ac *Excommunicatio*, & *Suspensio*.
- V. *Ritus ferendi Interdictum* quinam sit?
- VI. *Ferre possunt Interdictum*, qui jurisdictionem habent in foro exteriori, demptis *Pralatis regularibus ex desuetudine*. Etiam *excommunicatus vitandus* interdiceret potest.
- VII. *Quanam persona*, & *quanam loca interdici possunt*?
- VIII. *Interdictum locale etiam ab Interdicente servandum est*; nisi velit illud ad tempus, vel simpliciter tollere.

I. **Q**uæritur primo; Ob quam culpam possit Interdictum ferri?

Respondeo, Interdictum personale speciale ferri non potest, nisi ob culpam propriam, cum nullus innocens possit licite puniri. Ita communiter contra Avil. dub. 3.; Ubi ex Henr. di-

dicit, posse uxorem propter culpam mariti interdici; quia quamvis nemo possit puniri ob culpam alienam in bonis spiritualibus interioribus, potest tamen in bonis spiritualibus externis, quæ sunt externa adminicula spiritualia. Interdictum vero generale personale, sicut etiam locale, tam generale, quam speciale ferri potest propter culpam alienam, non tamen propter culpam personæ privatæ, nisi tantum a Pontifice; Etenim pœna communitatis debet supponere culpam etiam ipsius communitatis. Quare ferri potest propter culpam vel communitatis, vel ejus capitis, aut Domini temporalis, ut habetur in cap. *Si sententia, de sententia Excommunicat.*

II. Neque dicas, quod in tali casu innocentes punirentur; Nam, ut superius diximus, per Interdictum generale Personale, aut Locale non privantur innocentes bonis spiritualibus, ad quæ jus aliquod habeant; (sicut per Suspensionem privantur usu juris jam acquisiti) sed solum subtrahit Ecclesia interdictis suum ministerium; quod nocentibus cedit in pœnam, & ignominiam; innocentibus vero non vertitur in pœnam, sed id iis permittitur propter justam Ecclesiæ defensionem: Sicuti si Rex propter culpam perduellium tolleret ab aliqua civitate privilegia concessa, donec sibi satisfaceret.

III. Dubium est; An propter venialem culpam ferri possit aliquod Interdictum?

Respondeo, certum esse, quod citra culpam gravem ferri non possit Interdictum Generale Personale, & Locale, quod etiam innocentes afficiat; cum sit pœna gravissima. Interdictum vero personale speciale ferri posse ob culpam venialem, putant Avil., Henr., Sà, Hurt. diff. 13., non secus ac ob levem culpam fer-

tur excommunicatio minor, quæ est major pœna, quam Interdictum; Illa siquidem privat perceptione passiva omnium Sacramentorum, & electione passiva ad Beneficium; Interdictum vero solum aliquibus Sacramentis privat. Verum negat probabilius Suar., Vasq., Laym., Pal., tum quia privat Interdictum gravissimis bonis, quibus non privat excommunicatio minor, videlicet divinis officiis, Ecclesiastica sepultura, &c. Tum etiam quia difficilius tollitur, quam excommunicatio minor; cum hæc etiam a simplici sacerdote probabiliter tolli possit; illud saltem a Confessario approbato; Demum quia per violationem Interdicti incurritur sæpe irregularitas, non vero per violationem excommunicationis minoris. Non negaverim tamen, quod Interdictum parziale, quod sit levis pœna, (puta si sit Interdictum ab ingressu Ecclesiæ ad breve tempus) imponi possit ob culpam venialem.

IV. Quæritur secundo; An possit ob debitum pecuniarium poni Interdictum?

Respondeo cum Avil. dub. 3., Henr., & aliis, Interdictum locale generale, & a fortiori Interdictum personale generale imponi non posse propter debitum pecuniarium, ex Extravag. *Provide, de sententia Excommunicat.*; & probabilius per eandem Extravagantem neque potest propter debitum pecuniarium poni Interdictum locale speciale; Potest tamen poni propter talem causam personale speciale; sicuti Excommunicatio, & Suspendio ob eandem causam ferri possunt.

V. Quæritur tertio; Quonam modo, seu ritu feratur Interdictum?

Respondeo, ferri, sicut fertur Suspendio, videlicet sine determinatis verbis, sed in scriptis, & instrumentum debet dari intra mensem Inter-

dicto, si petatur; aliter Judex erit suspensus per mensem ab ingressu Ecclesiae. Quando ponitur Interdictum ob contumaciam, precedere debet monitio; secus vero si ponatur ob delictum praeteritum: Etenim in cap. *Romana, de sententia excommunicat. in 6.*, ubi fit mentio Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, de sola excommunicatione dicitur, nunquam ferendam esse sine monitione; atque adeo possunt Suspendio, & Interdictum ferri ob delictum praeteritum. Quando tamen Judex fert Interdictum contra participantes cum Interdictis a se, debet monere ipsos participantes nominatim tribus vicibus, vel una pro tribus; alias erit nullum, ex cap. *Statutum de sententia Excommunicat.*

VI. Quæritur quarto; Quinam possint Interdictum ferre?

Respondeo, omnes illos, qui possunt excommunicare, & suspendere, ut diximus quaest. 3. art. 2.; qui scilicet jurisdictionem habent in foro exteriori, & contentioso sive ordinariam, sive delegatam. Praelati tamen Religionum, quamvis possint ferre Interdictum personale, non tamen locale, ut notant Bonac. punct. 2., Suar. disp. 36., & alii; tum quia eorum jurisdictionis magis est in personas, quam in loca; tum etiam quia interdictum locale ab iis ferri non solet; quod signum est, eos illud ferre non posse ex desuetudine; nisi forte in plebem habeant jurisdictionem, ut notant Doctores; Ubi etiam notandum, quod licet excommunicatus, vel suspensus non toleratus valide interdici non possit, cum sit privatus omni usu jurisdictionis, toleratus vero possit valide interdici; interdictus tamen, quamvis non toleratus, & valide, & licite interdici potest, cum per interdictum nec privetur jurisdictione, nec prohibeatur illam exercere.

VII. Quæritur ultimo; Quinam possit interdici?

Respondeo cum communi, interdici posse, excepto Papa, omnes baptizatos rationis compotes subditos Interdictenti, non solum ut singulares personae sunt, sed etiam ut membra Communitatis. Ratio est, quia omnes isti habent Superiorem in foro exteriori, etiam quoad jurisdictionem coactivam; Et in hoc Interdictum differt ab excommunicatione, quæ in communitatem ferri non potest. Interdici etiam possunt directe præter personas loca subjecta jurisdictioni Interdictentis, & indirecte loca non subjecta, sed exempta, per Interdictum locale generale; ne Interdictum a Judice positum enervetur. Denique quod est semel interdictum, potest iterum interdici.

VIII. Rogabis; Possitne idem seipsum interdici?

Respondeo negative; cum idem non sit sibi met subditus: Verum tamen est, quod in Interdicto locali ipsemet ferens edictum includatur; sicut etiam superior, & æqualis; quia effectus Interdicti instituti sunt a jure communi, a quo illi obligantur: Sicut enim Episcopus, si excommunicet Petrum, tenetur vi juris communis cum illo non communicare; ita si ferat Interdictum locale, tenetur in eo loco Interdictum servare; nisi velit illud aliquando vel simpliciter, vel ad tempus tollere.

ARTICULUS IV.

De Violatione Interdicti, & de Participatione cum Personis interdictis.

- I. Interdicti violatio secundum se est culpa lethalis.
 - II. Etiam laici violando Interdictum in multis casibus lethaliter peccant.
- III.

III. Quid si laicus missam audiret in loco sacro sine fraude, vi, aut scandalo?

IV. Quando nam laici Interdictum violantes excommunicationem incurrant?

V. Clerici Interdictum violantes quando nam incurrant irregularitatem?

VI. Religiosi non servantes Interdictum quam pœnam incurrant?

VII. Laici ne in Divinis quidem tenentur vitare Interdictos nominatim denunciatos: Clerici tamen tenentur eos vitare in iis rebus sacris, a quibus sunt interdicti; quando scilicet Clericis regimen Ecclesie commissum est, ubi Divina officia celebrantur; aut si iis astantibus ea celebrent.

I. **Q**uæritur primo; Quale peccatum sit Interdictum violare?

Respondeo cum communi apud Con. dub. 3. contra Cajet., esse peccatum mortale, nisi parvitas materiæ, aut inadvertentia excusent. Aliquæ tamen actiones, etiamsi parvæ, propter suam dignitatem non dicuntur esse materia parva, ut si quis Sacramentum aliquod administraret, vel solemniter caneret Evangelium, &c. Quare etiam in his casibus mortaliter per Interdicti violationem peccatur.

II. Aliqui numerantur casus, in quibus mortaliter peccant etiam laici violando Interdictum. Primo quidem, si posito Interdicto personali etiam generali se ingerant Divinis; cum hoc directe ipsis prohibeatur; præsertim si violenter se ingerant injuriam Clericis inferendo; aut si cum scandalo violent Interdictum.

Secundo, ut notat Avil. disp. 5. dub. 2. contra Henr., si cum mendacio obtineant facultatem, ut possint Divinis interesse, vel fingendo se esse Clericos, vel privilegiatos, &c. Ratio est,

quia mendacio inducunt Clericos ad faciendum, quod est illicitum; Sicut qui alium induceret ad comedendas carnes die jejunii mentiendo, quod non sit dies jejunii, peccat mortaliter.

Tertio, si inducant Clericos, ut Divina coram se peragant, quod Clericis non licet.

Quarto, si non obtemperent ministris Ecclesie volentibus illos excludere a Divinis; nam cum Clerici tenentur sub mortali illos excludere, illi sub mortali tenentur Clericis obedire; aliter daretur bellum justum ex utraque parte.

Ultimo, quando laicus exercet ea officia Divina in loco interdicto, quæ si Clerici exercerent, violarent Interdictum: In quo casu per Judicem Ecclesiasticum puniendi sunt, cum delictum sit Ecclesiasticum, ut notat Avil. loc. cit.

III. Dubium est; Peccetne laicus non interdictus, qui in loco interdicto audit Divina officia sine ulla fraude, vi, aut scandalo?

Respondeo, Cajet., & Navar. putare, quod non peccet, eo quod non prohibetur illi interesse Divinis, sed solum Clericis præcipitur, ut laicos a Divinis excludant: Henr., & alii putant peccare mortaliter, quibus adhæret Suar. disp. 34. sect. 4.: Qui tamen addit, hunc assistendo aliis Divinis officiis, præterquam Sacrificio Missæ, facile excusari posse a mortali ob materiæ levitatem; cum non ita graviter Ecclesia prohibeat dictis officiis interesse; Con. pariter putat, hunc peccare mortaliter suscipiendo Sacramenta sibi prohibita in loco interdicto; cum hæc Sacramentorum participatio sit valde gravis. Avil. tamen loc. cit. cum Sot., Reginald., & aliis media via incedit, dicendo probabilius esse, quod peccet venialiter; quia quamvis præceptum juris non dirigatur ad laicos, sed ad Clericos,

ta-

tamen ipsi faciunt contra virtualement intentionem Ecclesiæ, & Clericorum: Peccat tamen mortaliter, si suscipiat Sacramenta, quia saltem inducit, & cooperatur cum Clerico ad id, quod ipse sine peccato mortali præstare non potest, ut notat Laym. cap. 3.

Quod si laici violent Interdictum personale, etiam si generale, procul dubio peccant mortaliter; sicut violando excommunicationem; Utraque enim censura eodem modo privat Divinis officiis.

IV. Quæritur secundo; Quam poenam incurrant violantes Interdictum?

Respondeo, laicos nullam poenam incurryere ipso facto; cum nulla sit in jure expressa, præterquam in Clement. 2. de *Sententia excommunicat.*, ubi excommunicantur laici cogentes aliquem celebrare Divina officia in loco interdicto, vel vocantes alios interdictos, ut assistant Divinis officiis, aut qui recusant exire, quando a celebrantibus admonentur, aut qui prohibent, ne interdicti exeant, postquam fuerint a celebrantibus admoniti.

Incurritur etiam excommunicatio ab eo, qui aliquem sepelit in loco Sacro interdicto, aut qui personam interdictam sepelit in loco sacro non interdicto. Ubi iterum adverte, solum interdictos denunciatos esse vitandos; Et præterea denunciata aliqua Communitate, singulos illius Communitatis cenferi denunciatos, ut docent Doctores contra Sã, & Escob. in summ. cap. 4.

V. Clerici vero tam sæculares, quam regulares violantes Interdictum sive personale, sive locale per exercitium Ordinis Sacri incurryunt irregularitatem; etiam quando Interdictum non est censura, sed poena ob delictum præteritum, ex cap. *Is cui*, de *Sententia Excommunicat. in 6.* Dixi, per exercitium Ordinis Sacri, nam viola-

tio Interdicti per exercitium Ordinis minoris non videtur grave peccatum, ut possit proinde irregularitas incurri: Sicut nec si exerceretur Ordo sacer non solemniter, nec ex officio, ut si canatur a Subdiacono *Epistola* sine manipulo, &c. Ita Bonac. Suar. & Avil. Ubi nota, tripliciter posse graviter violari Interdictum a Clerico. Primo, si ipse sit interdictus, & exerceat Ordines majores, verbigratia, conferendo Sacramenta. Secundo, si in loco interdicto ea conferat, etiam si ipse non sit interdictus. Tertio, si Sacramenta conerat personæ interdictæ, etiam si nec ipse, nec locus sit interdictus. In primis duobus casibus incurrit irregularitatem, non vero in tertio, ut probabiliter cenfet Bonac. punct. 7. cum non sit hoc in jure exprefsum.

Præterea Clerici violantes Interdictum privantur voce activa, & passiva, ex c. cit. *Is cui*, & suspenduntur a jurisdictione, ut notat Avil. dub. 4.; cum suspendantur ab officio, & beneficio, ex cap. *Tanta*, de *Excessibus Pralator.*: immo possunt per sententiam privari etiam beneficiis.

VI. Religiosi vero non servantes Interdictum locale generale, aut cessationem a Divinis, quando servatur ab Ecclesia Cathedrali, seu a Matrice Oppidi, ipso facto sunt excommunicati, etiam si Interdictum sit nullum, ex Clement. 1. de *Sententia excommunicat.*

Demum omnes, etiam exempti, qui scienter celebrant, aut celebrare faciunt Divina officia in loco interdicto, aut excommunicatos, vel interdictos non toleratos ad eadem, vel ad Sacramenta, vel ad sepulturam Ecclesiasticam admittunt, interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, donec satisfaciant ei, cujus sententiam violarunt, ex cap. *Episcoporum*, de *Privilegiis in 6.*

VII. Quare ultimo; In quibusnam teneamur vitare interdictos denunciato?

Respondeo, laicos non teneri vitare interdictos etiam nominatim denunciato nec in humanis, nec in Divinis, præterquam in sepultura. Ita communiter apud Avil. dub. 3. contra Sayr., & alios apud Bonac. putantes, laicum teneri vitare interdictum in Divinis. Ratio communis est, quia id in jure non prohibetur laicis: Quare si Sacerdos admittat hujusmodi interdictos ad missam audiendam, laici non tenentur illos expellere, sicut tenentur expellere excommunicatos non toleratos. Et ratio a priori est, quia sola excommunicatio privat etiam Divinis officiis, in quantum sunt quædam communicatio cum fidelibus. Clerici vero sub mortali tenentur vitare nominatim interdictos in iis rebus sacris, a quibus sunt interdicti. Hoc tamen intelligendum solum de Clericis celebrantibus Divina officia, & de permittentibus illa celebrari, quando illis est commissum regimen talis Ecclesiæ; Etenim in cap. *Non est vobis, de Sponsalib.* dicitur, *Ne celebretis, nec aliquem celebrare permittatis.* Quare si illis non sit commissum regimen Ecclesiæ, non dicuntur permittere, interdictos audire Divina officia, si illos non expellant; quia in tali casu Clerici se habent tamquam laici.

ARTICULUS V.

De Relaxatione, seu Absolutione ab Interdicto.

- I. *Non est idem tollere ad tempus, ac suspendere interdictum.*
- II. *Interdictum latum ad tempus, eo lapsò, sine alia absolutione cessat; latum vero simpliciter, & absolute, sine absolutione non cessat. Nec Pars VIII.*

cessat interdictum locale per destructionem adificiorum illius loci.

III. *Interdictum personale generale latum contra Communitatem, hac dissoluta, cessat ligare solum innocentes, non vero eos, qui causam interdicto dederunt.*

IV. *Interdictum personale particulare non reservatum probabiliter absolvi potest per Confessarium, qui possit absolvere a mortalibus.*

V. *Tacite reservatur interdictum, si feratur contra personam particularem; aut si hujus causa latum sit interdictum locale, aut generale personale.*

VI. *Solum interdictum locale generale relaxari non potest ad cautelam. Et nunquam relaxatur interdictum, nisi a Principali delinquente satisfactio offeratur.*

VII. *Non habetur determinata forma, qua tollatur, aut suspendatur interdictum.*

VIII. *Recensentur celebriores casus, in quibus a jure latum est Interdictum sive Locale, sive Personale.*

I. **N**otat Avil. part. 5. disp. 4. dub. 4.; non esse idem tollere ad tempus Interdictum, ac illud suspendere: Nam suspendere est manente Interdicto permittere, ne ejus effectus ponantur; quod solus Pontifex auctor juris communis facere potest, non vero inferiores Papa; cum effectus Interdicti sint a jure communi; in quo nemo inferior Papa dispensare potest: At Interdictum ad tempus tollere potest, qui illud tulit; Sicut potest illud tollere simpliciter, aut tollere ad aliquos tantum effectus, puta quantum ad dicendam aliquam missam, vel ad sepeliendum aliquem; ut notat Avil. loc. cit.; eo quod sola excommunicatio habeat suos effectus inseparabiles secundum jus commune,

X Præ:

Præterea, ut notat Laym. cap. 3. excommunicatio suspendi, seu ad tempus tolli non potest, ita ut elapso tempore, etiamsi satisfactio sit præstita a reo, reincidat: Contra vero Interdictum, argumento cap. *Cum desideres, de Sententia excommunicat.*

II. Quæritur nunc primo; An sine absolutione cessare possit Interdictum?

Respondeo: Universim Interdictum latum ad tempus, vel sub conditione cessat sine alia absolutione elapso illo tempore, vel conditione purificata, juxta dicta quæst. præced. art. 5.: Interdictum vero absolute latum non cessat sine absolutione. Ita communiter. Porro Interdictum locale non cessat per destructionem ædificiorum illius loci; non possunt enim sepeliri corpora in solo Ecclesiæ interdictæ destructæ; ut docet Suar. disp. 38. sect. 1.

III. Interdictum vero generale latum contra aliquam Communitatem, dissoluta communitate, cessat respectu innocentium, non vero respectu eorum, qui causam culpabilem Interdicto dederunt, quia tale Interdictum respectu istorum est speciale.

IV. Quæritur secundo; Quinam possit absolvere ab Interdicto?

Respondeo, Interdictum locale, aut generale personale non reservatum relaxari posse ab Episcopo, aut ab alio habente in dictum locum, aut communitatem jurisdictionem Episcopalem, ex cap. *Nuper, de sententia excommunicat.*; non tamen ab Inferiore, quia requiritur ad hoc jurisdictio fori externi. Ita communiter apud Con.: Interdictum vero personale particulare non reservatum probabiliter absolvi potest per confessorium, qui possit absolvere a mortalibus, ut diximus quæst. 6. art. 5. cum Bonac. & Suar. contra Avil., Laym., & alios. Interdictum autem reservatum relaxari

potest a reservante; vel ab ejus Superiore, aut successore, ut patet. At Interdictum Papale contractum ob delictum occultum etiam ab Episcopo absolvi potest, ex Trident. sess. 24. cap. 6.

V. Notandum hic tamen cum Pal. §. 2.; dupliciter posse interdictum reservari, primo expresse, secundo tacite, si videlicet in aliquam personam determinatam feratur; alias perturbaretur tribunal Judicis; Vel si ejus causa latum sit interdictum locale, vel generale personale; quia in tali casu interdictum relate ad talem personam est speciale, & reservatum, non sicut ac interdictum loci, vel Communitatis.

VI. Quæritur tertio; Possitne dari absolutio ab interdicto ad cautelam? Et quonam ritu illud relaxetur?

Respondeo, Interdictum locale generale non posse relaxari ad cautelam, ex c. *Sententia, de Sententia excommunicat. in 6.* posse vero alia interdicta, ut communiter Doctores docent; monendo interdictum nunquam esse relaxandum, nisi prius Principalis delinquens offerat satisfactionem. Vide tamen quæ hac de re diximus cum de censuris in genere quæst. 2. art. 3.

VII. Præterea circa ritum tollendi, aut suspendendi interdictum non habetur ulla determinata forma, sed sufficit, quod voluntas interna absolverentis exprimat; Nec ullæ solemnitates, aut cæremoniæ præscribuntur, ne juramentum quidem delinquentis, ut notat Suar. disp. 38. contra Sayr.; quia juramentum in jure solum iungitur pro absolutione ab excommunicatione.

VIII. Denique qui scire velit, quibus in casibus a jure latum sit interdictum sive locale, sive personale, consulat Escob. in summ. cap. 3. Celebriores sunt isti. Primo si dominus terræ injuriose Episcopum percussit aut

aut percutere mandet, a jure latum est interdictum locale generale; Sicuti etiam si Civitas exigat gabellas a personis Ecclesiasticis de rebus ipsarum exportandis; necnon si personæ Ecclesiasticæ manifestis usurariis domos concedant. Secundo, latum est interdictum personale generale, si Capitulum dimissorias concedat infra annum; si ab Ecclesiasticis exigantur tributa: Si appelletur a sententiis Papæ ad futurum Concilium: Si Ecclesiasticis decimæ imponantur, vel ab iis exigantur: Demum incurrit interdictum personale speciale usurpans de redditibus Ecclesiæ vacantis; Necnon Episcopus, vel Abbas alienans bona Ecclesiastica contra Bullam Paulinam. Item violans Interdictum locale; & Prælati in visitatione recipiens ultra concessa; Necnon Clericus in Sacris, qui in crimine fornicationis jacet.

ARTICULUS VI.

De Cessatione a Divinis.

- I. *Neque censura, neque pœna est Cessatio a Divinis, sed imponitur in signum mœroris ob gravem injuriam Ecclesiæ, aut Divinis honori illatam.*
- II. *In multis ea differt ab interdicto. Probabiliter tamen que permittuntur tempore interdicti localis, permittuntur etiam tempore cessationis a Divinis.*
- III. *Probabiliter tempore Cessationis non prohibetur Sacra sepultura, que sine funebri officio fiat.*
- IV. *Præter causam gravissimam plurima conditiones requiruntur, ut indici possit Cessatio a Divinis.*
- V. *Cessationem hanc indicere potest is, qui ferre potest interdictum; Et que tolli solum potest ab eo, qui illam tulit, aut a Superiore, vel successore. Eiusque effectus, non se-*

cus ac effectus excommunicationis, vi juris communis sunt inseparabiles.

I. **Q**uæritur primo; Quid sit; Et in quo differat ab interdicto Cessatio a Divinis?

Respondeo, Cessationem a Divinis (quæ & Suspendio Organorum dicitur) non esse censuram, nec pœnam, sed meram prohibitionem Ecclesiasticam, ob quam Clerici cessare debent a divinis officiis, & a Sacramentorum administratione in certo aliquo loco, excepto casu necessitatis; Idque in signum gravissimi mœroris ab Ecclesiæ concepti ob gravem aliquam injuriam Ecclesiæ, aut Divino honori illatam; ut sic injuriosus cogatur satisfacere Ecclesiæ læsæ; ut explicant Laym. & Suar. disp. 39. ex Clement. 1. de Sententia excommunicat.

II. Quare Cessatio a Divinis differt ab Interdicto. Primo quia non est censura, nec pœna proprie dicta, nec unquam a jure imponitur, sicuti Interdictum. Secundo, quia interdictum afficit immediate semper personam aliquam, quæ sua culpa dedit causam interdicto, non vero Cessatio a Divinis; Unde posita cessatione a Divinis, quilibet potest in aliis locis Divina celebrare. Tertio, Clericus agens per exercitium Ordinis Sacri contra interdictum incurrit irregularitatem; at si agat contra cessationem a Divinis, peccat quidem mortaliter, non tamen incurrit irregularitatem. Quarto, Privilegia concessa circa interdictum, verbi gratia, quod Clerici possint quotidie celebrare cum moderationibus in cap. Alma Mater, non habent locum in Cessatione a Divinis, ut communiter docent cum Suar. disp. 39. sect. 2., & Laym. contra quosdam Canonistas; etenim a diversis non tenet illatio. Ex æquitate tamen juris multi probabiliter do-

X 2 cent.

cent, quod tempore cessationis possint Divina officia solemniter celebrari in quatuor illis festivitibus, ac in Octava Corporis Christi Domini, & in festo Conceptionis; quia in cap. *Alma Mater*, talis facultas videtur concessa tempore interdicti ob reverentiam istarum festivitatum; unde potest probabiliter extendi ad tempus cessationis; Et quamvis tempore cessationis videatur solum concessa facultas administrandi Sacramentum Baptismi parvulis, & Penitentiae moribundis, adjuncto etiam Viatico; nihilominus etiam ex aequitate juris concedunt multi, posse tempore cessationis administrari ea omnia Sacramenta, quae possunt tempore interdicti generalis: Immo certum est, posse in singulis Ecclesiis celebrari unum Sacrum per hebdomadam, ad renovandam Eucharistiam pro moribundis.

III. Quæritur secundo; An tempore Cessationis a Divinis prohibita sit Sacra Sepultura, sicut tempore interdicti?

Respondeo, Avil. dub. 10., Henr., Bonac., & alios affirmare: Negant vero Suar. loc. cit., Con. dub. 7., & alii, cum nullo jure id prohibeatur tempore cessationis, ne laicis quidem, dummodo sine funebri officio fiat.

IV. Quæritur tertio; Quam ob causam, & sub qua forma indici possit cessatio a Divinis?

Respondeo, solum indici posse propter gravissimum delictum publicum, & contumaciter perseverans adversus commune bonum Ecclesiae, verbi gratia, adversus ejus immunitatem. Ista autem conditiones requiruntur, ut notat Con., Prima, ut in Indicante sit legitima potestas. Secunda, ut causa sit evidenter justa, & proportionata. Tertia, ut evidenter constet talem causam esse datam; etenim cum ces-

ratio a Divinis ferat gravissima incommoda, requirit causam gravissimam, & evidentem, quae aliter emendari non possit; & ideo ferri non potest, nisi ad frangendam alicujus contumaciam; ac proinde jura volunt debere relaxari, statim ac delinquens paratus est satisfacere. Quarta, ut causa cessationis exprimat aliquo instrumento munito publico sigillo. Quinta, ut hoc tradatur parti, contra quam fertur. Sexta, ut pars ita monita rogetur, quod velit satisfacere. Septima, ut posita cessatione, utraque pars saltem per Procuratorem ad Pontificem accedat, ut coram eo causa disceptetur, nisi pars intra mensem parata sit satisfacere: Si tamen is, qui tulit cessationem mense elapso Romam non iverit, cessatio ipso jure relaxatur. Quamvis autem Con. putet, quod Prælatus non teneatur post mensem Romam mittere, ut Romana Sedes de remedio provideat, ne diu Ecclesia a Divinis cesset in detrimentum fidelium; Communius tamen Doctores contendunt, Episcopum ad id teneri. Octava conditio est, ut quando Capitula, aut Conventus cessationem indicunt, omnes, qui habent vocem, convocentur, sicut in electionibus; ut convocati de re tota deliberent. Ultima, ut major pars Capituli judicet, cessationem esse indicendam. Ista autem conditiones colliguntur ex cap. *Si Canonici 2.*, & ex cap. *Quamvis 8.*, de *Officio Ordinarii in 6.*; ubi dicitur, cessationem non esse observandam, si is, qui cessationem tulit, ista omnia non servaverit.

Notandum tamen primo, ista omnia requiri, quando Conventus, aut Capitula cessationem indicunt, non vero quando eam indiceret Prælatus; Qui tamen videtur sex priores conditiones ex natura cessationis debere observare, cum non possit aliter

ter constare de contumacia ejus, pro quo fertur cessatio; quamvis non teneatur Praelatus monere partem per instrumentum publico sigillo munitum.

Notandum secundo, quod qui sine sufficiente causa cessationem indicit, privetur omnibus fructibus, quos tempore cessationis deberet percipere, & teneatur satisfacere parti laesae. Quod si iuste indicitur, pars, contra quam fertur cessatio, tenetur cessantibus satisfacere de damno, quod interim subeunt, cum non possint consueta officia peragere.

V. Quæritur demum; Quinam possit indicere, aut tollere cessationem a Divinis?

Respondeo, is, qui potest ferre Interdictum; atque adeo is, qui Episcopalem, aut similem Episcopali jurisdictionem habet in foro externo, potest indicere cessationem, ut com-

muniter docent apud Suar. disp. 39. sect. 3.: Aliquando tamen cessationem præcedit censura interdicti, ut prohibitio sit ætior; Aliquando vero imponitur pura cessatio sine interdicto.

Præterea cessationem tollere potest, qui illam tulit, aut Superior, aut Successor, ne Tribunalia turbentur; nam cessatio solum ab homine, & non a jure fertur. Tolli autem potest sive simpliciter, sive ad tempus pro beneplacito. Solus Papa potest illam quoad aliquos tantum effectus suspendere; quia effectus cessationis sunt a jure communi inseparabiliter connexi inter se, sicut effectus excommunicationis. Per legitimam appellationem suspenditur cessatio, antequam executioni mandetur, cum per appellationem impediatur jurisdictio imponentis: Post executionem vero non nisi relaxatione tollitur, ut diximus de censuris in genere.

Q U Æ S T I O VIII.

De Irregularitate.

Quamvis Irregularitas non sit censura, de ea tamen communiter Doctores disputant post censuras, quibus valde affinis est; cum pariter sit ætus clavium, seu Ecclesiasticæ potestatis. Quæremus itaque primo, Quid, & Quotuplex sit? Secundo, Quam ob causam incurratur? Tertio, Quinam possit Irregularitatem imponere? Et erga quos? Quarto, an dubium excuset ab Irregularitate? Quinto, quomodo tollatur? In postrema vero quaestione descendendo ad Irregularitates in particulari, agemus de Irregularitatibus tum ex delicto, tum ex defectu.

ARTICULUS I.

Quid, & Quotuplex sit Irregularitas?

- I. Irregularitas est moralis inhabilitas persona ad Ordines recipiendos, & exercendos.
- II. In quo differat a censuris, & a Depositione, ac Degradatione.

III. Non nisi duo sunt effectus Irregularitatis; Videlicet Ordinum suspensionem, & Usus impedire.

IV. Irregularis illicite quidem sacramentaliter absolvit, sed non invalide, si bona fide ad illum poenitentes accedunt.

V. Beneficiarius irregularis ad quid tenetur? Illicite, & irritanda potius est, quam irrita Beneficii colla-